

НЕТНА НАСТОЯЩА СТОЙНОСТ, NPV (*NET PRESENT VALUE*)

Нетната настояща стойност (NPV) – синоними “Чиста настояща стойност” или “Настояща стойност”, е показател, широко използван при оценка на проекти и компании, при анализа и обосновката на инвестиционни решения.

Основната цел на този показател е да даде ясна представа за това, дали си струва да се инвестира в конкретен инвестиционен проект. Често изборът се прави между различни планове, не само като се вземе предвид продължителността на жизнения цикъл на проекта, но и с оглед на момента на инвестицията, размера и характера на дохода, който тя осигурява.

Този показател позволява да се види реалната ефективност на инвестициите и ползите, които могат да бъдат получени от изпълнението на всеки проект. Инвеститорът ясно вижда печалбата, което означава, че може уверено да даде предимство на една от алтернативните инвестиции - тази с по-голяма NPV.

Концепция за NPV

В международната практика е прието използването на съкращението NPV (Net Present Value). Нетна настояща стойност (NPV) е динамичен метод, при който се установява разликата между сумата от дисконтираните нетни парични потоци за целия срок на икономически живот на проекта и инвестиционните разходи за същия период. Дисконтирането на доходите позволява на инвеститора да сравнява проекти с различни времеви параметри и да взема информирано решение за тяхното финансиране.

Предимства на NPV	Недостатъци на NPV
Показва абсолютния приръст на богатството на акционерите. Неговата максимална стойност води до повишаване на благосъстоянието на акционерите. Обхваща паричните потоци през целия икономически живот на проекта и отразява различната цена на парите във времето.	Невъзможност за сравняване на проекти с различни мащаби - трудно се оценява изискуемата норма на възвръщаемост.

За разлика от чистата печалба от проекта или компанията, NPV отчита не само разходите, отразени във финансовия отчет, но и такъв икономически фактор, като минималната доходност от използвания капитал. Поради това печалбата, изчислена с използване на показателя NPV, се нарича икономическа печалба.

Формула

$$NPV = \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1+r)^i} - C_0$$

където:

NPV – нетна настояща стойност

CF_i – паричен поток, генериран от проекта за една година от периода

C₀ – начална инвестиция

i – време (период) за реализиране на проекта

n - години в периода

r – норма на дисконтиране

Използване на NPV в оценката на инвестиционни проекти

Ако:

NPV > 0 – проектът се приема. Той се признава за икономически изгоден.

NPV < 0 – проектът не се приема, защото не е привлекателен, не е изгоден.

NPV = 0 – проектът е на границата изгоден/неизгоден и е необходим допълнителен анализ, за да се вземе инвестиционно решение.

За да се отчете инвестицията като паричен поток, за дисконтиране се използва или свободният паричен поток на фирмата (FCFF), или свободният паричен поток на акционерния капитал (FCFE).

При дисконтиране на паричния поток на даден проект е важно да се използва дисконтова норма, която да съответства на начина, по който се изгражда паричният поток. За FCFF анализ се използва WACC, за FCFE анализ - нормата на изискуемата (необходимата) възвръщаемост на собствения капитал. Освен това, ако прогнозата за паричния поток се основава на инфлация (в номинални цени), се прилага номиналната дисконтова норма, а ако се изключи инфлацията (в реални цени), реалната дисконтова норма.

Връзката между NPV и оценката на бизнеса

NPV на всички доходи, които се очаква да се получат от анализираната и оценявана компания, представлява текущата стойност на тази компания - това е оценката на бизнеса с използване на доходния подход. Прогнозираните парични потоци на бизнеса се използват като бъдещи доходи. При това, може да се генерират или парични потоци за фирмата - FCFF, или парични потоци за собствения капитал - FCFE. Първият вариант ще даде оценка на стойността на целия бизнес, от която задълженията трябва да бъдат приспаднати. Вторият вариант веднага дава стойността на акционерния капитал.

ПРИМЕР:

Изходни данни за проекта

1. Инвестиционни разходи (начална инвестиция в проекта C_0) – 9000 лв
2. Срок за реализиране на инвестицията (i)– 3 години
3. Нетни приходи по години:
 - Година 1 – 5090 лв;
 - Година 2 – 4500 лв;
 - Година 3 – 4000 лв.
4. Норма на дисконтиране (r) = 10%

Каква е нетната настояща стойност (NPV) на проекта?

Решение:

$$NPV = \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1+r)^i} - C_0 = \frac{5090}{(1+0.10)} + \frac{4500}{(1+0.10)^2} + \frac{4000}{(1+0.10)^3} - 9000 =$$
$$= 4627 + 3719 + 3005 - 9000 = 2351 \text{ лв.}$$

ИЗВОД: NPV = + 2351 лв > 0. Проектът е подходящ за реализация.

Ползвани източници:

1. <https://bg.earnmoneyfromhometoday.com/net-present-value>
2. <https://bg.puntomariner.com/net-present-value-concept-and/>
3. Енциклопедия Алт-Инвест, <https://www.alt-invest.ru>
4. <http://hadjinikolov.pro/wp-content/uploads/2010/02/%D0%A3%D0%98%D0%9F-2018-6.pdf>

*Материалът е подготвен от доц.д-р Виолета Касърова
vkasarova@okobg.com*